Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

**Muistio**

2.6.2025

EU/648/2025
EU/648/2025-MMM-9

# MMM; Asiantuntijalausunto; Maa- ja metsätalousvaliokunta 3.6.2025; E 42/2025 vp Komission asetusehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) asetuksiin (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 (YMP:n yksinkertaistaminen)

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallenius

Neuvotteleva virkamies Virva Terho

**Yleistä komission ehdotuksesta**

Komissio julkaisi 14.5.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muutoksista yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) asetuksiin (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116. Komissio pyrkii muutosehdotuksillaan parantamaan YMP:n lainsäädännön toimeenpanoa ja tarjoamaan nopeaa vastausta tunnistettuihin ongelmiin ja uusiin haasteisiin. Komissio pyrkii lisäämään jäsenvaltioiden joustavuutta ja vähentämään viljelijöiden taakkaa. Komissio pyrkii myös siihen, että viljelijät voisivat hyödyntää kaikkia YMP:n tarjoamia mahdollisuuksia

Komissio pyrkii myös maatalouden ja ruoan vision tavoitteiden mukaisesti yksinkertaistamaan ja virtaviivaistamaan maatiloille asetettuja vaatimuksia, jotta ne vastaisivat paremmin erilaisiin tilanteisiin ja maatalouden käytäntöihin. Lisäksi pyritään virtaviivaistamaan pienten ja keskisuurten tilojen tukijärjestelmiä ja parantamaan yleisesti kilpailukykyä sekä annetaan jäsenvaltioille lisää joustavuutta YMP:n strategiasuunnitelmien hallintaan.

Ehdotuksen taustalla on komission puheenjohtaja von der Leyenin poliittiset suuntaviivat vuosille 2024–2029, Mario Draghin -kilpailukykyraportti sekä komission kilpailukykykompassi. Ehdotus on osa komission sääntelyn yksinkertaistamista koskevaa kokonaisuutta. Komissio julkaisee vuoden 2025 aikana joukon Omnibus-paketteja ja muita yksinkertaistamisehdotuksia, joiden tarkoituksena on parantaa ja nopeuttaa EU:n politiikkojen ja säädösten toimivuutta EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Lisäksi ehdotuksen taustalla on komission 19.2.2025 antama tiedonanto maatalouden ja ruoan tulevaisuutta koskevasta visiosta (COM(2025) 75 final). Visiossa korostetaan, että maatalousyrittäjien pitäisi voida keskittyä yritystoimintaansa eikä heillä tulisi olla turhaa byrokraattista tai sääntelyyn liittyvää rasitetta. Komissio myös korostaa oikeaa tasapainoa sääntelyn ja kannustimiin perustuvan politiikan välillä. Komission ehdotus on myös jatkumoa vuoden 2024 maaliskuussa annetulle YMP:n yksinkertaistamispaketille.

| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Maa- ja metsätalousministeriö<br><br>PL 30<br>00023 Valtioneuvosto | <br><br>Hallituskatu 3 A<br>Helsinki | <br><br>0295 16001<br>+358 295 16001 | | <br><br>kirjaamo.mmm@gov.fi |

**Komission ehdottamat muutokset**

Komissio ehdottaa useita muutoksia sekä YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen että horisontaaliasetukseen. Muutokset koskevat mm. YMP:n ehdollisuuden järjestelmää, pienten tilojen tukijärjestelmää, ekojärjestelmää ja II pilarin ympäristö- ja ilmastositoumuksia. Lisäksi komissio ehdottaa muutoksia YMP:n strategiasuunnitelmien laadintaan ja menettelyihin. Komission ehdotuksessa on myös uutena tukielementtinä ehdotus uudesta täydentävästä kriisituesta.

Komissio ehdottaa pysyvän nurmen määritelmään muutosta, jossa jäsenvaltio voisi pidentää pysyväksi nurmeksi muodostumisen viiden vuoden määräaikaa seitsemäksi vuodeksi. Lisäksi ehdotetaan muutosta pysyvän nurmen vähenemisen raja-arvoon (GAEC 1), joka laukaisee ennallistamisvelvoitteen pysyviksi nurmialueiksi. Raja-arvo muuttuisi 5 %:sta 10 %:iin. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot voisivat myös päättää, että ehdollisuuden vaatimusta GAEC 2 (turvemaiden suojelu) ei sovellettaisi ekojärjestelmätuen ja II pilarin ympäristökorvauksen vaatimuksena eli perustasona. Lisäksi ehdotetaan, että sekä ekojärjestelmän tukea että II pilarin luonnonmukaisen tuotannon korvausta voisi maksaa luomutiloille eläinyksikköperusteisesti. Komissio ehdottaa myös, että luomutilojen katsotaan noudattavan tiettyjä ehdollisuuden vaatimuksia.

Komissio ehdottaa myös uutta täydentävää kriisitukea. Uusi tukimuoto olisi käytettävissä erityisesti äärimmäisissä paikallisissa tai laajemmissakin luonnonkatastrofeissa, eläintautiepidemioissa ja kasvintuhoojien torjumisessa. Samalla rajataan nykyisen maatalousvarauksen käyttö markkinakriiseihin. Komissio ehdottaa myös muutoksia YMP:n strategiasuunnitelmien muutoksiin sekä vuotuiseen tuloksellisuuden tarkastelua ja hyväksyntää koskeviin menettelyihin sekä uuden datahallintaviranomaisen perustamista.

Jäsenvaltioissa olisikin ehdotuksen mukaisesti nimettävä viranomainen, joka vastaa datan jakamisesta viranomaisten kesken. Tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää saumatonta tiedonvaihtoa, jotta tuenhakijoilta edellytettäisiin aiempaa vähemmän raportointia parantuneiden päätöksentekotyökalujen ansiosta. Viranomaisten olisi tehtävä asiasta mm. tiekartta, joka toimitettaisiin komissiolle viimeistään 16.9.2026. Viranomainen pitäisi asettaa ja notifioida komissiolle kolmen kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

Komissio ehdottaa poistettavaksi 54 artiklan, joka koskee vuotuista tuloksellisuuden tarkastelua ja hyväksyntää. Ehdotus liittyy vastaavaan muutokseen YMP:n strategia-asetuksessa. Joka toinen vuosi tehtävä tuloksellisuuden tarkastelu säilyy.

E-selvityksessä E 42/2025 vp on kuvattu komission ehdotukset tarkemmin.

**Otteita Suomen kannasta**

Suomi tukee komission tavoitteita yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Suomi näkee hyvänä, että komissio vastaa tilanteeseen usealla toimenpiteellä ja tarkastelee myöhemmin tämän vuoden aikana myös yhteisen maatalouspolitiikan ulkopuolista, sen toteuttamiseen liittyvää lainsäädäntöä.

Suomi pitää tervetulleina ehdotuksia ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten (GAEC) yksinkertaistamiseksi. Suomi pitää komission ehdotusta muutoksiksi pysyvän nurmen määritelmään tervetulleena, sillä viljelykierrossa olevien nurmien muuttuminen pysyväksi nurmeksi on ollut ei-toivottua ja lisännyt hallinnollista taakkaa. Suomi näkee, että muutos toisi viljelijöille joustavuutta ja ottaisi paremmin huomioon nurmien uudistamistarpeet ja nurmien käytön monimuotoisuutta edistävissä viljelykierroissa. Ennallistamisvelvoitteen laukeamisen prosenttirajan nosto viidestä kymmeneen prosenttiin on tervetullut muutos pysyvän nurmen määrän muutoksissa.

Suomi katsoo, että luomun kotieläintoimenpiteen maksaminen eläinyksikkökohtaisesti on toivottu muutos, joka mahdollistaisi tuen ohjaamisen paremmin sinne, missä luomukotieläintuotannon kustannukset syntyvät.

Suomi kannattaa ehdotusta, jolla luotaisiin mahdollisuus ottaa huomioon EU-vaatimuksia korkeammat kansalliset vaatimukset esimerkiksi eläinten hyvinvointikorvauksessa.

Suomi pitää komission ehdotusta uudesta täydentävästä kriisituesta tervetulleena avauksena mahdollistaa kriisitukia ja tarjota kansallisten ja alueellisten kriisitilanteiden hoitamiseen reunaehdot.

Suomi kannattaa suorien tukien muutosajankohdan voimaantulon aikaistamista komission ehdotuksen mukaisesti. Ehdotus yhtenäistäisi maataloustukirahaston ja maaseuturahaston menettelytapoja ja joustavoittaisi muutosten viemistä toimeenpanoon myös suorien tukien osalta.

Suomi näkee, että komission ehdotus uudesta datahallinnon viranomaisesta loisi uusia velvoitteita. Suomi suhtautuukin varauksella uuden datahallinnon viranomaisen perustamiseen eikä kannata viraston perustamista pakollisena. Suomi katsoo, että uuden viranomaisen perustaminen kuluvalla rahoituskaudella on haastavaa.

**Jatkokäsittelyn aikataulu**

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli komission ehdotuksesta 26.5.2025 kokouksessaan. Monet jäsenvaltiot painottivat, että asia pitäisi käsitellä pikaisesti neuvostossa, jotta muutokset voitaisiin toimeenpanna jäsenvaltioissa pian.

Käsittely hoidetaan neuvostossa sekä maatalous- ja kalastusneuvoston (AGRIFISH) että yleisten asioiden neuvoston (YAN) alla. Neuvoston yksinkertaistamistyötä hoitaa käytännössä työryhmä nimeltään Antici Group on Simplification (AGS). AGS-ryhmä kokoontui 28.5. ja seuraavan kerran 6.6.2025. Lisäksi käsittelyyn osallistuu maatalouden erityiskomitea. Asia on kesäkuun maatalous- ja kalastusneuvoston asialistalla.

Liitteet Valiokunnassa esitettävä power point -esitys

Jakelu

Tiedoksi